

PROBLEM ÇÖZMENİN 12 YOLU

Andrew HAMILTON

Hepimizin problemleri vardır. Onların çözülmesi de insanoglunu en eski zamanlardan beri, yemek yemek, döğüşmek ve seks kadar meşgul etmiştir. Mağara adamı bu sayede doğanın güçlüklerini yenebilmiş ve hayatta kalmağı başarmıştır. Gene problem çözmeye sayesinde Leonardo da Vinci, Descartes, Newton, Freud ve Einstein bilimsel buluşlarını yapabilmişlerdir. Muhakkak ki bugünlerde çözülecek birçok problemler vardır. Hükümet adamları bütün dünyanın karşılaşmakta olduğı açlık sorununu çözmeye uğraşırken, bilim adamları kanserin tedavisini araştırır, mühendisler yeni uzay araçlarıyla uzak gezegenlere nasıl gidilebileceğini bulmağı çalışırlar.

Sizin de benim de problemlerimiz vardır, tabii bunlar yukarıda söz ettiklerimiz kadar büyük şeyler olmayabilir, fakat çoğu kez onlarda kendilerine göre çözülmesi bir hayli güç şeylerdir : almak istediğimiz otomobilin parasını nereden bulacağız, başımıza belâ olan akrabalarımızdan nasıl kurtulacağız, ya da kızımızın peşini bırakmayan o sarışın yabancı delikanlıyı nasıl atlatacağız ? İlk bakışta insanın karşısına çıkan problemler sınırsız ve karışık görünür ve hiç biri ötekine benzemez.

Fakat psikologlar, mühendisler, sosyal bilimciler tarafından hemen hemen yarı yüzyıldan beri yapılan araştırmalar, problemlerin birbirine benzeyen tarafları olduğunu ve problem çözmenin, karar vermenin öğrenilebilecek bir beceri olduğunu göstermiştir.

Problem çözmenin ilkelerini bulup meydana çıkarmak hususunda en son ve en geniş gayret sarfeden kişilerden biri Profesör Moshe Rubinstein'dir, o UCLA Mühendislik Sistemleri Bölümünün Başkanıdır ve bu beş yıl önceki bir tek kurstan oluşmuştur.

Üniversite öğrencilerinden bir sınıfta o bu işe başlamış ve onların karar verme niteliklerini arttırmağı çalışmıştı. Kurs 30 değişik disiplinden 1200 öğrenci yetiştirmişti, bunların arasında yalnız mühendislik ve bilim dallarından değil, aynı zamanda sanat dallarından da olanlar vardı.

Profesör Rubinstein uzun yıllık tecrübelerini, bilimsel tartışmalarını ve sınıftaki derslerini yeni bir yapıtında topladı, burada o problem çözmenin 12 yolunu anlatmaktadır (Patterns of Problem Solving, Prentice Hall 1975).

1. Ayrıntılara Aldırış Etmeden Önce Bütün Tabloya Birden Bakınız !

Örneğin bilimsel bir kitap okumak istiyorsanız, birinci sayfadan başlayıp bir kapaktan ötekine kadar bütün sayfaları birer birer okumayınız. Bunun yerine içindekilerin listesini bir gözden geçirtiniz, varsa girişi, önsözü, bölüm başlıklarını ikinci başlıkları, çizelgeleri, resimleri ve kitabın eklerini gözden geçiriniz. Bu size elinizdeki kitabın neler kapsadığı hakkında genel bir bilgi verir. Bundan sonra okumağı başlarsanız, ayrıntılar daha kolaylıkla ait oldukları yere uyarlar.

Prof. Rubinstein "ben Amerika'da ilk Üniversite çalışmalarıma başladığım zaman, İngilizcem pek mükemmel değildi. Ders kitaplarımı okurken bilmediğim kelimeleri lûgat kitabında ne kadar zorlukla aradığımı hatırlıyorum. Fakat ben ayrıntılar arasında kendimi kaybediyordum, çünkü her aradığım kelime bilmediğim yeni kelimelerle açıklanıyordu," diyor.

Ünlü ekonom Adam Smith'in "Ulusların zenginlikleri" adındaki o biricik yapıtını yazmağı başlamadan önce tam 25 yılını okumak ve araştırmakla geçirdiği söylenir. A. Einstein Görelilik Kuramı üzerinde bu konuda ilk kitabını yayımlamadan 20 yıl çalışmağı uygun bulmuştu.

İşte siz de yeni bir ev yaparken, yeni bir kitle taşıma sistemi planlarken veya insan kanında bulunan yüksek kolestrol miktarı üzerinde araştırmalar yaparken ilk önce bütün o "büyük tabloyu" birden görmeğı çalışın !

2. Değişik Çözümlerin Sonuçlarını Birbirine Karşılaştırın !

"Akıllı adam", der Prof. Rubinstein, "kurnaz adamın içinden çıkmağı uğraştığı güç durumlara

daha baştan girmeyen adamdır". Sıçramadan önce etrafına bak !

Başka bir deyişle, Hükümet emniyet kemerlerinin takılmasını istese, acaba sürücüler ve halk bunu dinleyecek midir ? Acaba New York ile Paris arasındaki uçuş süresini 2/3'si kadar azaltmak ses üstü hızla uçacak süper uçakların (Concorde gibi) o yüksek maliyetlerine ve çevreye verecekleri zararlara değecek midir ? Acaba atom bombasının gelişmesi radyoaktif kalıntıları ortadan kaldıracak bir olanak bulununcaya kadar ertelenmeli midir ?

3. Çabuk Karar Vermeyin. Bütün Seçenekleri İyice Tartmadan Önce Kendinizi Bir Girişime Girmeğe Zorlamayın !

Yalnız acil bir olay karşısında (örneğin bir insan boğulmak üzere iken ya da boğazına kaçan bir et parçasından dolayı nefes alamayacak duruma girmişse) derhal harekete geçmelisiniz. Genellikle bir problemi çözmek için çok çabuk harekete geçerseniz, kendinizi sonradan pişman olacağınız bir duruma sokmuş olursunuz, ya da ilerde büyük bir zaman, para veya güç kaybı karşılığı onu değiştirmek zorunda kalırsınız. Daha iyi bir yöntem aynı zamanda birçok değişik çözüm aramak ve bunların içinden en iyisini seçmektir. Hatta bazan "karar vermeden bir gece uyumak" ve sabahleyin problemi başka bir açıdan görmeğe çalışmak daha akıllıca bir harekettir. Örneğin Alaska petrol boru hattını planlayan mühendisler son çözüme erişmeden önce olanak ve olasılığı olan bir çok çözüm yollarını gözönünde tutmuşlardı.

Bilim ve iş adamlarından meydana gelen gruplar "brain storming = beyin fırtınalanması" denilen 1950'lerde New Yorklu bir ilân uzmanı olan Alex Osborn tarafından bulunan ve geliştirilen bir yöntemi kullanırlar. Böyle bir gruptaki kişiler ele aldıkları problemi çözmek için birçok fikirleri ortaya atarlar, bunlar duygusal, kaçıncı, alaylı hatta mantıksız bile olabilirler. Bütün bu çözümler arasından bir tanesi en uygun olarak ötekilerden ayrılır. Hatta o bir parça garip gözükse bile, onu biraz düzeltip hafifletmek muhakkak, yeni bir çözüm bulmaktan kolay olur.

Kararı ertelemek veya geciktirmek hergünkü yaşantımızda başımıza gelen bir şeydir. Yeni evli bir çift bir buzdolabı almaya niyetliydi, büyük olmasını istiyorlardı ve 17 kübik feet'likler arasında S modeli 420 dolarla en ucuzu idi, W modeli ise 440 dolarla bundan sonra geliyordu. İlk düşünceleri, neden 20 dolar (320 TL.) kazanmayalım oldu. Fakat bir iki gün beklemeği ve

biraz daha düşünmeği uygun buldular. Ertesi gün gazetede yeni buzdolaplarının elektrik tüketimini gösteren bir bilgi gördüler. S modeli dolap ömrü süresince 1177 dolarlık elektrik tüketiyor, W modeli ise yalnız 805 dolarlık. Bunun üzerine genç çift W modelini almağa karar verdi, arada 20 dolar fark olmasına rağmen.

4. Şüphe Etmekten Çekinmeyin !

Herkes tarafından yayılmış ve kabul edilmiş "gerçekler" den bile şüphe ediniz ve gerekirse onları red ediniz. Bilim tarihi şüpheciler ve herkesin gerçek saydığı şeyleri cesaretle red eden insanlarla doludur. Gallileo, bildiğimiz gibi, Kopernik'in dünyanın güneş etrafında döndüğünü kabul ettiği ve güneşin dünya etrafında döndüğünü red ettiği için hapsedilmişti.

Başka Misaller

- Thomas Alva Edison elektrik ışığı problemini başkaları tarafından yapılmış olan bütün deneyleri red etmek suretiyle çözebilmişti. Onlar elektrik akımından iletkenlerin dirençlerini azaltmak suretiyle ışık sağlamak yoluna gitmişken, Edison direnci yükseltti. Onlar ince bir telden havada cereyan geçirirken Edison havasızlığı, vakumu tercih etmişti.
- Wilbur ve Orville Wright, hayal gücü olan iki bisiklet yapıcısı, o zamana kadar insanoğlunun uçamayacağını iddia eden bütün bilginlere karşı çıktılar ve havadan ağır ilk makineyi yaparak uçağı başardılar.
- Charles Darwin yaratılışın kutsal kitaplarda anlatılan şeklini şüphe ile karşıladı ve Beagle adındaki İngiliz gemisinde dünya çevresinde yaptığı gezide hayret verici türden bitki ve hayvanları gözlemek olanağını buldu, bunlar üzerine gelişim kuramını geliştirdi ve "Türlerin Kökeni" adlı kitabını yazdı.

İşte bizim problemler de böyledir. Şüpheciler bir otomobilden en iyi faydalanma şeklinin, onu satarak her üç yılda bir yenisini almak olduğunu söyleyen çoğunluğun bu fikrini kabul etmez, araştırır ve bir de bakar ki "Tüketiciler Birliği" bir otomobilin işe yaramayacak kadar kullanılmasının en ekonomik şekil olduğunu yayar (Rekor yaklaşık 500.000 mille bir 1963 Pontiac'tadır).

5. Değişik Doğrultuları Denemeye Çalışın, Başarı Şansınız Az Bile Olsa

Prof. Rubinstein'a göre amacınıza doğru adım adım ilerlemektense, bazan ereğinziden, gerisin geriye çözmeği istediğiniz güçlüğü doğru gitmek daha doğru olur.

Onun sınıflarındaki öğrencilere verdiği problem şudur : 1025 oyuncunun iştirak ettiği bir tenis turnuvasında kaybedenin çıkması esasına göre, kazanan ilân edilinceye kadar kaç maç oynanır ? Öğrenciler başlangıçtan başlayarak ilk önce 512 oyun (bir oyuncu açıkta kalmak şartıyla), sonra 256 oyun (bir oyuncu açıkta kalmak şartıyla) ve böylece, hesaplarını sonuna kadar sürdürürler). Halbuki daha çabuk bir cevap her rakip oyuncunun (biri hariç) bir oyun kaybetmesidir ki, o zaman cevap basitçe 1024'tür.

Satranç değişik doğrultularda hareket eden bir oyundur, hatta başarı şansınız az görünse bile, aynı kuram, savaş oyunlarına, borsada stok olmağa ya da poker oyununda blöf yaparken uygulanabilir.

6. Eski Problemleri Çözerken, Yeni Aygıtlardan Faydalanmağa Bakın !

Bu husustaki misaller ta Tevrat'tan yarının gazetesine kadar gider. Samson düşmanına bir eşeğin çene kemiği ile vurduğu zaman, karşısına çıkan problemi çözmek için yeni bir aygıt bulmuş oluyordu. Kimsenin bulunmadığı bir yolda otomobilinin vantilatör kayışı kopan Kaliforniyalı bir kız da naylon çorabını çıkardı ve en yakın gaz istasyonuna kadar ondan faydalanarak gitti.

San Fransiskolu bir kuyumcu bir kaç kere hırsızlar tarafından soyulduktan sonra camekânına büyük bir Tarantula örümceği koymuş ve önüne de şu levhayı asmıştı : "Dikkat ! Bu camekân Tarantulalar tarafından korunmaktadır !" Bunu gören hırsızlar zehirli örümceklerden korkarak bir daha oraya yaklaşmamışlardır. Böyle bir örümceğin kirası ayda 10 dolardı. Oysa bir Alman çoban köpeği ise ayda 300 dolar tutacaktı.

7. Probleminizi İyice Anlamak İçin Modellerden ve Benzetişlerden Faydalanın !

Bir model söylenen veya yazılan, grafik ve matematiksel olarak çizilen bir şekil olabilir. Hemen hemen her cins model probleminizi gözümüzün önünde canlandırmanıza yardım eder ve çözümü kolaylaştırır.

- Benzetmek. Kan deveranının bulucusu Dr. William Osler kalbi bir pompaya benzetmişti. Parçacık veya dalga gibi benzetişlerin kullanılması teoritik fiziğin kuramlarının daha iyi anlaşılmasına büyük katkıda bulunmuştur.
- Grafikler veya Matematiksel Modeller. - Haritalar, Diyagramlar. Çubuk grafikleri, bütün bunlar karışık problemlerin çabukça anlaşılmasına yardım ederler. Matematiksel modeller daha güç ve karmaşıktır ve astronomi matema-

tik, kimya ve fizik gibi bilim dallarında başarıyla kullanılır. Rene Descartes (rüyasında gördüğü) matematiksel bir modelden faydalandı ve geometri ile cebir arasında bir bağlantı kurdu.

- Küçük Ölçüde 3 - Boyutlu Modeller. Hava yapım endüstrisi uzun zamandan beri rüzgâr tünellerinde küçük uçak modelleri üzerinde rüzgâr tünellerinde küçük uçak modelleri üzerinde rüzgâr direncinin ve hava çevrıntilerinin etkilerini denemiştir. Washington'daki model havuzunda okyanus akıntılarının etkileri gemi modelleri üzerinde hesap edilmektedir.

Daha eski Mezopotamya bölgesinde dünyanı jeografik özelliklerini meydana çıkarmak için haritalar kullanılmıştır. Hatta bugün bile bir dostunuz evinin nerede olduğunu telefonda söylediği zaman, birçok kimseler orasının derhal ufak bir krokisini çizerler, bu önemli dönemeç noktalarını ve belli başlı caddeleri gösteren ufak bir haritadan başka birşey değildir.

8. Soru Sorun !

Prof. Rubinstein, "problem çözmeye dil en kuvvetli bir aygıttır," der. "Yerinde bir soru sormak, doğru kelimeyi yakalamak ya da onu işitmek, sizi başarılı bir çözüme götürebilecek yığınlarca bilgiye sahip olmanızı sağlar".

Hammurabi, eski Babil'in kudretli Kralı şu problemiyle uğraşırken tarihin gidişini değiştirdi. O insanları nasıl suya götürebileceğini soracak yerde, suyun insanlara nasıl getirilebileceğini sordu ve böylece ilk su kanallarının yapımı başlamış oldu.

Daha modern bir misal de İkinci Dünya Savaşında oldu. İngiltereyi havadan daha iyi savunabilmek için uçakların nasıl çabukça hangarlarından çıkarılacağı konusunun çözülmesi gerekiyordu. Çözümü, katlanan tip portatif hangarlar oldu. Bunlar çabukça katlanıyor ve uçaklar park ettikleri yerden derhal havalanabiliyorlardı. Whitehead, ünlü İngiliz filozofu, "eğer gerçekten akıllıca bir soru sorarsan, muhakkak gerçekten akıllıca bir cevap alırsın," demişti.

9. İlk Çözümünüzden Memnun Olmayın !

Zayıf noktalarını araştırın, problemi parçalayın, daha başka bir çözüm bulun ve bunu ilk çözümle karşılaştırın. Bu bilimsel yöntemin esasıdır : Bir deney değişik birçok araştırmacıların ağır denemeleri karşı yerinde durabilmeli, doğru olduğunu ispat edebilmelidir.

Birçok ilaçların ilk önce mükemmel oldukları sanılmış, fakat bir süre sonra başka başka hastaların üzerinde yapılan denemelerin de gösterdiği ciddi yan etkilerinden dolayı kullanılması yasak edilmiştir. Öte yandan birçok yeni ilaçlarda tekrarlanan denemelerden sonra, daha iyi bir duruma sokulmuş, geliştirilmiştir. Örneğin, doğum kontrol hâpi, ilk piyasaya çıktığından bugün çok daha güvenilir bir durumdadır.

Elektronik araştırmalar da bu hususta başka örnekler verirler : Marconi'nin radyo dalgalarını ilk kullandıktan sonra mühendislerden bir ordu elektronik haberleşmeyi o kadar ileriye götürmüşlerdir ki astronotların ayda yürürken alınan resimleri aynı anda dünya televizyonlarında görülmüştür ya da dünyanın üzerinde 137 mil uzaklıkta ve saatte 17.500 mil süratle giden uzay aracının birbiriyle kilitlenmesi gene dünya televizyonlarında mükemmel görülmüştür.

10. Problemi Bir Türlü Çözemezseniz, Onu Başkalarıyla Tartışınız

Dr. Rubinstein başkalarıyla konuşmanın insana bir huzur, rahatlık vereceğini ve kafasındaki düşünceleri berraklaştıracağını söyler. Aynı zamanda dinlemek çok önemlidir, çünkü böylece değerli nirengi noktaları elde edilebilir.

Bulucunun yalnız başına kendi kendine laboratuvarında çalıştığı günler artık geçmiştir. En önemli bilimsel buluşlar bugün ekip çalışmalarının bir ürünüdür. Bazan araştırma ulus çapında bir boyut olabilir : Kalp hastalıkları, felç ve kanser üzerinde yapılan araştırmalar bunun bir tanıdır.

Birçok aileler ailesel problemlerinin çözümünü için bu ortak konuşma yöntemini kullanmaktadır : aile bütçesi nasıl düzene sokulabilir, senelik tatilde nereye gidilecektir, çocuklar gelecekte hangi okullara gidecektir ?

11. Hislerinizi Bilmezlikten Gelmeyin

Akıl ve mantık uzun zamandan beri bilimin mehenk taşı olmuştur, fakat duygular, önsözgiler ve birşeyin birdenbire insanın içine doğması problem çözmede çok büyük rol oynamıştır. "Bana bu iş böyle olacak gibi geliyor" duygusu ile karşılaşsanız, çok kez sonunda haklı çıkarsınız.

Amerikan Nobel Ödülü sahibi James Watson "The Double Helix" adlı kitabında DNA genetik şifresinin en nihayet çözülmesinde duygu ve önsözginin oynadığı rol hakkında bize bazı ilginç şeyler söylemiştir.

Genç bilim adamı aylarca, esrarengiz bir maddenin 3 zincirli molekül modeli üzerinde

tuttuğu yanlış yollardan çıkmaz sokaklara girip çıkıyordu. Yalnız ünlü organik kimyacı Linus Panling buna benzeyen akla sığmaz bir doku önerdiği zaman Watson yanışını anladı : "Birden bire içime bir şeyin yanış olduğu doğdu". Panling hidrojen atomlarını yerleştirirken oldukça büyük bir hata yapmış ve bu da modelini tamamiyle değersiz bir hale getirmişti. Bu hata Watson'u yeni bir düşünce şekline yöneltti. DNA molekülünün röntgen ile alınmış yeni bir kırınım görüntüsüne attığı hızlı bir bakış, ona o zamana kadar gördüğünden başka bir helis şekli gösterdi ve o da üç zincirli kuramını bir tarafa bıraktı. İçine doğan bir şey DNA'nın dört esası (adenin, guanin, cytosin ve thymine)ndan yaptığı kartondan bir model üzerinde çalışmaya başladı. Günlerce boş yere uğraştıktan sonra Watson iki takım birbirini tamamlayan çiftin beraberce kilitlendiği zaman aynı şekilden oluştuklarını ve bir çift helis içine güzelce uyduklarını buldu. Böylece DNA bilmececi de çözülmüş oldu.

12. Problemi Çözerken Ona Verdiğiniz Değeri Gözönünde Tutun ! Unutmayın Ki Her İnsan Yaşama Başka Değerler Açısından Bakar

Örneğin siz anneniz, eşiniz ve çocuğunuzla beraber bir deniz seyahatine çıkıyorsunuz. Bulduğunuz gemi batıyor. Siz yüzmesini bilen bir tek kişisiniz ve ailenizden yalnız bir tekini kurtarabilirsiniz. Bu durumda kimi kurtaracaksınız ?

Batı ülkelerinde yapılan bir ankette Dr. Rubinstein yaklaşık olarak % 60'ın çocuğu, % 40'ın eşi kurtaracağını ve pratik bakımdan hiç kimsenin anneye yardım etmeyeceğini saptamıştır.

Orta Doğu ve Asya ülkelerinde ise esas değer sistemi tamamiyle başkadır. Bir Arap profesöre şöyle söylemiştir : "siz her zaman yeni bir kadınla evlenebilirsiniz, ondan çocuklarınız da olabilir; fakat insanın yalnız bir annesi vardır. "Tabii annenizi kurtarmalısınız".

İşte değer sistemindeki bu gibi çelişkiler problemlere çözüm ararken bireylerin ve toplumların karşısına çıkan güçlüklerdir.

"İnsanoğlu daima problemlerle karşı karşıya kalmıştır, çünkü o her zaman değişikliklerle karşı karşıyadır. Son zamanlara kadar toplumun temel değerleri, her şeye rağmen, kuşaktan kuşağa yavaş yavaş değişmiştir. Bu yüzyılda bunun tersine olarak bizim değer takımlarımız babadan oğula on yıl içerisinde değişmektedir. Bunun sonucu olarak biz daima yeni ve değişen problemlerle karşı karşıya bulunmaktayız, hatta çoğu kez geçmişten elimizde bize yol gösterecek bir tecrübe bile yoktur.

Ayrıca şimdi önümüzde alışmamız, ondan faydalanmamız gereken bir kuvvet daha vardır : Kompüter, bilgisayar 1950'den beri bilimsel araştırma, eğitim, iş, bankacılık hükümet yönetimi ve millî savunmaya ait problemlerin çözümü gittikçe daha karmaşık bir durum alınca, kompüter giderek önemi artan bir aygıt olmağa başlamıştır.

Kompüterler özellikle dosyaların tutulmasında, haberleşmede, basılmış verilerin ayıklanması ve sınıflandırılmasında, ulaştırma sistemlerinin ve hava kirliliğine ait problemlerin simültasyon (taklit) modellerinin yapılmasında; bir kimya fabrikasının veya bir petrol rafinerisinin kalite kontrolünde; biyoloji, antropoloji ve matematiğe ait başlıca kalıpların seçilmesinde kullanılmaktadır.

"Kompüterler öyle bir noktaya kadar gelişmişlerdir ki rutin sunî zekâ ile ilgili problemleri çözmekte, fakat problem çözmenin daha yaratıcı yanlarını insanlara bırakmaktadır".

"Endüstri devrimi insanın enerjisini ve kaslarını nasıl genişletmişse, kompüter devrimi de bir karar verici olarak insanın zekâsını arttıracaktır".

Fakat problem çözmenin yöntem ve ilkeleri aynı kalacaktır; ister dünya liderleri hep beraber bir tuz anlaşması formüle etsinler, ister bir bir kışlık palto almağa karar verelim. Dr. Rubinstein'a göre geleceğin en önemli problemi bugünün bilimsel karar verme tekniğimizle yeni dünyanın sosyal sorumluluklarını nasıl birleştirebileceğimizdir.

Bütün dünyayı havaya uçuracak kadar atom bombasına sahip olduğumuz halde, hâlâ bomba stoklarımızı arttırmakta devam edecek miyiz ? Yabancı uluslarla olan ticaret politikalarımızı belirlemede ırkçılığı esas mı tutacağız ? Dünya besin üretimini planlarken acaba kurtarılmaya layık olanlarla ölmekte olanlar arasında nasıl moral bir hüküm verebileceğiz ?

İşte bunlar vereceğimiz kaçınılmaz kararlardır.
SCIENCE DIGEST'ten

Akrabalarımız evde olduğu zaman en iyi yönlerini düşünmeliyiz, aksi takdirde onlara tahammül edemeyiz. Onlar uzakta iken ayrılıklarının üzüntüsünü benliğimize yerleşmiş sesleri ile gideririz.

- Dünyada sadece iki vasıf vardır : Verimli olabilmek veya olamamak ve sadece iki tip insan vardır : Verimli veya verimsiz.
- O, yersiz bir sebep vermeden hiç bir zaman uygun bir iş yapmaz.
- O hiç bir şey bilmez ve her şeyi bildiğini düşünür, bu da onun siyasetidir.
- Başkalarının üstüne üstüne gitme, onların senin üstüne geldikleri gibi, hepsinin davranışı aynı oluyabilir.

G. Bernard SHAW

Çeviren : Nesrin AKDUMAN

- Uygarlığın en yüksek görevlerinden biri yabancılar arasında, ister uluslar ister bireyler olsun, yerleşmiş düşmanlıktan doğan büyük veya küçük kötülükleri düzeltmektir.

A. LINCOLN

- Konuşmasını çok erken öğrendim, susmasını öğrenebilmek için yaşanmam gerekti.

Ünlü Bir Aktör